

från: VINNOVA

Fakta och nyheter från VINNOVA. Maj, 2010

Tjänsteinnovationer för tillväxt

Tjänsteområdets betydelse för den samhällsekonomiska utvecklingen ökar och området utvecklas snabbt, inte minst med hjälp av informationsteknik. Regeringen har påbörjat arbetet med en nationell strategi för tjänsteinnovationer. Kopplat till detta fick VINNOVA i uppdrag att beskriva hur myndigheten stöttar utveckling och kunskapsuppbyggnad inom tjänsteområdet.

I början av april rapporterade VINNOVA regeringsuppdraget Tjänsteinnovationer för tillväxt. Rapporten ger en bild av de insatser som VINNOVA genomfört under åren 2005-2009, samt en beskrivning av framtida utmaningar och möjligheter inom tjänsteområdet.

För att kunna fortsätta utveckla innovationssystemen för tjänster behövs kanaler som kan öka nyttiggörandet av kunskap och stärka samverkan mellan näringsliv och akademi. Samtidigt behöver nya ramverk och stöd för utveckling och innovation tas fram, vilket i sin tur kommer att ställa nya krav på projekt med nya konstellationer av bidragsmottagare där näringslivet deltar mer och aktivare.

För VINNOVA har tjänsteutveckling och tjänsteinnovationer ingått i ett flertal insatser de senaste åren och är idag ett prioriterat område för nya insatser. Andelen tjänsterelevanta FoU-projekt har stadigt ökat under åren 2005 till 2009. I andel av VINNOVAs totala budget har dessa ökat från 20-35 % till 45-55 %. Störst andel bidrag har betalats ut till projekt inom transportområdet, följt av bioteknik- och hälsoområdet, samt produktions- och produktframtagningensområden. Detta speglar den "tjänstefiering" som pågår inom svensk industri. VINNOVA avser att ytterligare förstärka innovationsaspekten i kommande satsningar inom tjänsteområdet.

Värdeskapande som drivkraft kommer allt mer i fokus i svenskt näringsliv och det gäller både privata och offentliga tjänsteverksamheter. Detta innebär att ytterligare kraft läggs på en hållbar tillväxt i Sverige med investeringar i forskning, utveckling och innovation där tjänster, varor och processer är viktiga.

Läs rapporten här. ■

För mer information:

Cecilia Sjöberg, VINNOVA, Cecilia.Sjoberg@VINNOVA.se

Ökad kunskap om effekter av offentliga FoU-investeringar

De offentliga investeringarna i FoU ökar i Sverige inte minst genom satsningarna på de strategiska forskningsområdena. Andra länder har också genomfört stora satsningar på forskning, innovation och kunskap lyfts fram som den viktigaste faktorn för att bygga ett konkurrenskraftigt, klimatneutralt och socialt hållbart Europa i nya EU2020-strategin. Samtidigt är kunskapen om hur sambanden mellan offentliga satsningar och effekter på hållbar tillväxt otillräcklig och den vetenskapligt grundade kunskapen om vilka instrument som verkligen fungerar måste utvecklas. Därför lanserade VINNOVA den 1 mars programmet "Effekter av innovationspolitik för hållbar tillväxt" som bl.a. kommer att finansiera tre forskningscentrum som ska analysera dessa och andra frågor. Förutom att finansiera forskning och bygga kompetens är ett viktigt syfte med satsningen att öka interaktionen mellan forskare och innovationspolitiska beslutsfattare. ■

För mer information:

Joakim Appelquist, VINNOVA,
Joakim.Appelquist@VINNOVA.se

Kan svenskt ledarskap fungera i Kina?

Vad är "svenskt management"? Hur står det sig internationellt i en globaliserad värld? Är det en framgångsfaktor – eller kan det vara en svaghet?

Dessa frågor diskuterades under seminariet "Svenskt management i ett internationellt perspektiv", som hölls på VINNOVA i mars. Fokus låg på den kinesiska synen på svensk ledarskapskultur - och tog avstamp i studien Chinese views on Swedish management, skriven av Pär Isaksson, journalist på Affärsvärlden. Skriften bygger på en workshop, där kinesiska och svenska företagsledare utifrån fallbeskrivningar diskuterade sin syn på de områden där svenskt management sticker ut: teamfokuserat ledarskap, konsensuskultur, och konflikthantering.

Vad som först verkade vara likheter i synsätt, visade sig under samtalen ofta dölja stora skillnader, berättade Pär Isaksson. Exempelvis läggs även i Kina stort fokus på "teamet" – men där syftar begreppet på ledningsgruppen, och inte som i Sverige på hela personalstyrkan. Konsensus värderas högt både inom kinesiskt och svenskt management. Men också här finns stora skillnader. – Vad kinesiska företag säger är att konsensus är bra, men det syftar till att skapa ett enat företag utåt, sade Pär Isaksson.

Den svenska kulturen där personalen involveras i beslut, är främmande för den mer auktoritära kinesiska ledarsynen. När det gäller synen på konfliktlösning kom det fram att både svenska och kinesiska företagsledare helst undviker konflikter – men av olika skäl. Svenskarna i studien lät i första hand problemen redas ut av parterna själva. I kinesisk företagskultur ses konflikter som ett nederlag, och det är viktigt att till varje pris undvika att "tappa ansiktet" utåt.

Frédéric Cho, sinolog och senior advisor på Handelsbanken Capital Markets, betonade vikten av givande, tagande och ömsesidighet i relationen till Kina. Öppenheten för svenskt management i landet menade han är stor, men hänger mindre samman med framgång för "svensk managementstil" och mer med att svenska företag ofta är världsledande i sina sektorer. Frédéric Cho menade att något svenskar kan lära av kinesiskt management är betydelsen av analys. Kinesiska företagsledare är skickliga på att först noga analysera, och sedan dra slutsatser kring hur de själva bäst kan dra nytta av en situation. ■

För mer information:

Pär Larsson, VINNOVA, Par.Larsson@VINNOVA.se
Cassandra Marshall, VINNOVA, Cassandra.Marshall@VINNOVA.se

Kina-magasin

Ett populärvetenskapligt magasin med goda exempel på VINNOVA-finansierade satsningar har tagits fram till världsutställningen Expo 2010 i Shanghai. Magasinet är på kinesiska med sammanfattningar på engelska. Magasinet ska användas vid det högnivåseminarium som VINNOVA har fått i uppdrag av svenska Shanghaikommittén att arrangera den 24 maj. Magasinet ska även delas ut vid VIP-evenemang i den svenska paviljongen och användas av Svenska Ambassaden i Peking, bland annat vid arrangemang med anledning av firandet av 60 års diplomatiska förbindelser mellan Sverige och Kina. ■

Läs magasinet.

För mer information:

Kruna Madunic, VINNOVA,
Kruna.Madunic@VINNOVA.se

Nyhetsbrevet från: VINNOVA

från: VINNOVA är ett nyhetsbrev som främst tar upp analyser, rapporter och utvärderingar från VINNOVA. Nyhetsbrevet kompletterar därmed tidningen VINNOVA-nytt genom att mer ingående beskriva och redogöra för dessa analyser och rapporter. från: VINNOVA finns inte i tryckt form utan endast digitalt. ■

från: VINNOVA

Ges ut av:
VINNOVA, 101 58 Stockholm

Redaktörer: Therese Björk,
Therese.Bjork@VINNOVA.se,
och Karin Stridh, Karin.Stridh@
VINNOVA.se

Fler effekter av VINNOVAs verksamhet belysta

I februari överlämnade VINNOVA två effektanalyser till regeringen. Den ena fokuserar på svensk tillverkningsindustri och den andra analyserar vilken effekt VINNOVAs småföretagsprogram har haft.

”Effektanalys av stöd till strategiska utvecklingsområden för svensk tillverkningsindustri” behandlar effekterna av i första hand fem program 1996-2009 inom produktframtagningens område, med stöd från VINNOVA och dess föregångare Nutek. Det framkommer att FoU-insatserna var avgörande för företagens val och möjligheter att driva utvecklingsprojekt som lett till effekter av mycket stort värde.

Programmen har bland annat inneburit:

- Stärkt konkurrenskraft, vilket öppnat för nya affärsmöjligheter och nya affärer och utgör därmed i förlängningen grunden för industriell förnyelse och livskraftiga företag.
- Teknikspridning, inom och mellan branscher samt till små och medelstora företag (SMF). I teknikspridning till SMF utgör instituten en särskilt värdefull resurs.
- Utveckling av arbetssätt, ibland radikalt, såsom bl a ”open innovation” och en ökad samverkan mellan FoU-aktörer.
- Det har däremot inte bildats många nya företag. Utveckling av teknik och tillvägagångssätt har främst skett inom befintliga, ofta större, företag.

I den andra studien, ”Effects of VINNOVA Programs on Small and Medium Sized Enterprises”, identifieras och analyseras företags förändrade beteende till följd av stöd från de båda VINNOVA-programmen Forska&Väx (2006-2008) och VINN NU (2002-2008). Studien behandlar inte mer långsiktiga effekter såsom utveckling av omsättning och produktivitet vilket beror på att dessa effekter huvudsakligen uppträder många år efter avslutat projekt.

Några av de resultat som framkommer är:

- Stödet från dessa VINNOVA-program är en nödvändig förutsättning för att FoU-projekt ska komma till stånd, eller för att företag ska startas.
- Stödet bidrar till att öka omfattningen av FoU-projekt, såväl monetärt som personellt.
- FoU-projekt startas tidigare och/eller genomförs snabbare.
- Företag breddar sin FoU-verksamhet till nya områden (särskilt något äldre företag), vilket i sin tur leder till nya produkter för nya marknader.
- Företagen utvecklar skicklighet att identifiera, planera och genomföra FoU-projekt, och attraherar bl.a. därför nytt kapital, både offentligt och privat. ■

Läs rapporterna.

För mer information:

Peter Stern, VINNOVA, Peter.Stern@VINNOVA.se

VINNOVA har organiserat om

Den 1 mars 2010 förändrades VINNOVAs interna organisation. Syftet med omorganisationen är att ytterligare stärka arbetet med att koppla ihop insatser inom både forskning och innovation. Omorganisationen påverkar inte i sak VINNOVAs verksamhet, utan är endast en anpassning av de interna processerna för att möta förändringar som skett i omvärlden sedan VINNOVA startade 2001. ■

För mer information:

Ylva Sjönell, VINNOVA,
Ylva.Sjonell@VINNOVA.se

VINNOVAs årsredovisning 2009

Nu är VINNOVAs årsredovisning för 2009 inlämnad. Läs originalversionen och populärversionen av årsredovisningen. ■

För mer information:

Gunnel Dreborg, VINNOVA,
Gunnel.Dreborg@VINNOVA.se

VINNOVAs årskonferens 2010

Nu är datumet för VINNOVAs årskonferens 2010 spikat. Boka redan nu in den 20 oktober i kalendern. ■

För mer information:

Kruna Madunic, VINNOVA,
Kruna.Madunic@VINNOVA.se

Test Site Sweden – demonstration och testning av fordon

Test Site Sweden har halvtidsutvärderats på uppdrag av VINNOVA. Utvärderarna konstaterar bland annat att satsningarna har lyckats utomordentligt väl i att knyta samman olika aktörer i Sverige med intresse av demonstrations- och testverksamhet av fordon.

Ett annat resultat som utvärderarna lyfter fram är att satsningarna har fått med flera företag som inte är traditionella parter i dessa sammanhang, till exempel kraftföretagen Vattenfall, Göteborg Energi och Fortum, och telekomföretagen Consat och Ericsson. Satsningarna har också fått med flera småföretag som tidigare haft få eller inga kontakter med forskningsmiljöer, bland andra vintertestföretag i Norrland. Deras möjligheter att utveckla testkoder för elfordon som ligger i absolut framkant ökar genom detta, vilket gynnar hela vintertestverksamheten. Inte minst har satsningarna lyckats väl vad gäller ekonomisk uppväxling av VINNOVAs finansiering.

Det största projektet inom Test Site Sweden är ASTA, som i ekonomiska hänseenden är större än TSS självt. ASTA innebär, om planerna realiserar, cirka 300 miljoner kronor i investeringar under 2010-2012 och ett antal nya arbetstillfällen. ■

Läs hela rapporten.

För mer information:

Joakim Tiseus, VINNOVA, Joakim.Tiseus@VINNOVA.se

Företagskulturen lägger grunden för konkurrenskraft

Det nyligen avslutade projektet 3F – Framgångsrika Friska Företag – pekar på att faktorer som företagskultur, ledning, arbetsorganisation och kompetens kan vara viktiga svenska konkurrensfördelar.

När det femåriga projektet nyligen avslutades konstateras att det behövs mer kunskap om vilka mekanismer som ligger bakom konkurrensfördelarna, hur de organisatoriska förutsättningarna ser ut och hur ledarskapet bör utformas. Det konstateras också att företags väg till framgång är satsningar på värdeskapande personalarbete, som en integrerad del av den strategiska verksamhetsutvecklingen. Slutligen uppmanar man politiker att hitta nya former för att sammanföra forskning och praktik även på det personalstrategiska området. Inte minst är detta viktigt för små och medelstora företag.

Projektet avslutas med möten med bland andra Arbetsmarknadsutskottet och Näringsutskottet samt rundabordssamtal med arbetsmarknadens parter. ■

För mer information:

Pär Larsson, VINNOVA, Par.Larsson@VINNOVA.se

Spelplan Europa - Vad hände efter ordförandeskapet?

Den 23 mars arrangerade VINNOVA den årligen återkommande ramprogramskonferensen Spelplan Europa i Stockholm. Totalt deltog ca 200 personer från näringsliv, akademi och forskningsfinansierande myndigheter. På konferensen diskuterades hur det går för Sverige inom EUs sjunde ramprogram för forskning (FP7), inom vilka områden Sverige är speciellt framgångsrika samt hur det europeiska FoU-landskapet ser ut.

Årets konferens hade ett tydligare policyfokus jämfört med tidigare konferenser och inleddes av högskole- och forskningsminister Tobias Krantz. Ministern presenterade slutsatserna från det svenska ordförandeskapet, Lund Deklarationen, och hur de förs vidare. Han tog också upp behovet av en modernisering av de svenska universiteten för att klara den europeiska och globala konkurrensen. Evelina Santa, från Spanish Ministry of Science and Innovation, beskrev de övergripande FoU-prioriteringarna under det pågående spanska ordförandeskapet, fortsatt utveckling av European Research Area (ERA), som inkluderade förbättring av samspelet mellan forskning och innovation och en förstärkning av den sociala dimensionen av ERA. Under konferensen presenterades också fyra olika initiativ och program där svenska aktörer är speciellt framgångsrika. ■

Läs mer om Spelplan Europa.

För mer information:

Joakim Appelquist, VINNOVA,
Joakim.Appelquist@VINNOVA.se

VINNOVA påverkar EU-politik

VINNOVA är medlem i TAFTIE (European Association for Innovation Agencies) och har varit ordförande i en TAFTIE-arbetsgrupp som tittat på hur innovationsmyndigheter bör jobba med internationaliseringsfrågor.

I en rapport som VINNOVA tagit fram, ges förslag på hur man bör jobba mer effektivt med att främja internationalisering av innovation för tillväxt i Europa. EU-kommissionen har svarat positivt på både rapporten och förslagen, och vill nu diskutera med VINNOVA hur innovationsperspektivet kan stärkas i internationella satsningar och program.

Utöver detta har VINNOVA också lämnat input till kommissionens nya strategi – Europe 2020. VINNOVAs inspel, tillsammans med andras, verkar nu ha resulterat i ett tyngre innovationsperspektiv i strategin som nu talar om en 'Innovation Union'. ■

För mer information:

Sylvia Schwaag Serger, VINNOVA,
Sylvia.SchwaagSerger@VINNOVA.se

Vinnande tjänstearbete

Tjänstesektorn har tillväxtpotential och det finns ett behov av redskap och modeller för hur tjänsteverksamhet kan ledas och organiseras så att medarbetares erfarenheter, kompetens och utvecklingsidéer tillvaratas och bidrar till nya eller förbättrade arbetsprocesser och tjänsteerbjudanden. Därför satsar VINNOVA sammanlagt drygt 40 miljoner kronor på 10 projekt kring vinnande tjänstearbete.

Innovationer som utvecklas på jobbet av medarbetare och nätverk är viktiga men uppmärksammas sällan. Tjänsteföretagen har sällan någon FoU-avdelning eller ens en FoU-budget. Utmaningen är därför ett ledarskap och en arbetsorganisation som skapar strukturer och processer som stödjer medarbetarna att driva fram innovationer.

Projekten inkluderar en variation av tjänsteverksamheter i små och stora företag inom handel, turism, samt företag som tillhandahåller säkerhets- och telekommunikationstjänster. ■

För mer information:

Pär Larsson, VINNOVA, Par.Larsson@VINNOVA.se
Kerstin Waldenström, VINNOVA, Kerstin.Waldenstrom@VINNOVA.se

Skogs- och träindustrin

Branschforskningsprogrammet för trä- och skogsindustrin är ett forskningsprogram som finansieras gemensamt av VINNOVA, Skogsindustrierna och Trä- och möbelindustriförbundet. Programmet pågår 2006-2012 och är nu inne i en produktiv period. Det övergripande målet för programmet är att bidra till hållbar tillväxt, stärka den svenska skogs- och träindustrins internationella position och konkurrenskraft samt bidra till ett framgångsrikt svenskt engagemang inom det europeiska forskningsarbetet.

Alla programmets projekt, avslutade som pågående, finns nu samlade i en projektkatalog som går att läsa här. ■

För mer information:

Eva Esping, VINNOVA,
Eva.Esping@VINNOVA.se

Fortsatt finansiering av Produktionslyftet

Produktionslyftet är en gemensam satsning av VINNOVA, KK-stiftelsen och Tillväxtverket på kompetensutveckling rörande resurseffektiv produktion och ständigt förbättringsarbete, så kallad Lean produktion, i medelstora tillverkande företag i Sverige. Utvärderingen efter programmets tre år visade goda resultat i deltagande företag. VINNOVA har beslutat att finansiera en andra programperiod på tre år. ■

Läs mer om Produktionslyftet.

För mer information:

Andreas Larsson, VINNOVA,
Andreas.Larsson@VINNOVA.se

VINNOVA i media, januari-april

Till skillnad från konkurrentländerna saknar Sverige en innovationspolitik

Newsmill, 2010-03-10

Många länder runt omkring oss har insett vikten av innovationsförmåga för landets framtida konkurrenskraft och skapat en innovationspolitik som sträcker sig över alla politikområden. En sådan saknas i Sverige och i kombination med andra brister gör det Sverige onödigt svagt, skriver Charlotte Brogren, GD för VINNOVA, i ett debattinlägg. "Den senaste tiden har debatten om utländskt ägande och Sveriges konkurrenskraft inom fordonsindustrin gått på högvarv och i förra veckan kom dessutom nyheten att Astra Zeneca lägger ned en av tre forskningsanläggningar i Sverige. Är det här olyckliga tillfälligheter i spåret av finanskrisen eller är det något som tillhör spelet i den allt mer globaliserade världen? Tyvärr är nog svaret mer det senare, och med en liten hemmamarknad måste Sverige hitta nya verktyg för att hålla kvar samt vidareutveckla svenskt näringsliv för ett konkurrenskraftigt AB Sverige". ■

Bygger öra av cellulosa

Chemicalnet, 2010-01-26

Som första grupp i världen ska forskare från Chalmers, i ett europeiskt forskningsprogram, bygga upp kroppsdelar med hjälp av nanocellulosa och kroppens egna celler. Forskarna ska bygga ett ytteröra med hjälp av nanocellulosa och en blandning av patientens egna broskceller och stamceller. Programmet fick nyligen besked om finansiering från det europeiska nätverket för nanomedicin, EuroNanoMed, där bland annat Vetenskapsrådet och VINNOVA deltar. ■

Elbilar blir alltmer viktiga

Svenska Dagbladet, 2010-02-06

De närmaste tio åren kommer företag och stater att globalt investera 5 000 miljarder kronor för att bygga system för elbilar. Det uppger statliga VINNOVA och Blue institute i en gemensam rapport. Enligt rapporten skapar utbyggnaden för ett elbilssamhälle nya möjligheter för svenska industriföretag. Även om Sverige inte skulle bli ledande i elbilar blir det goda möjligheter att ta fram utrustning som behövs till bilarna. ■

Ny tåg doktor ökar punktligheten

Rallaren, 2010-02-08

En ny doktorandtjänst inrättas på Linköpings Universitet. Målet är att öka tågens punktlighet. Doktorandtjänsten är unik. Den bekostas gemensamt av SJ, Banverket och forskningsstiftelsen VINNOVA. ■

Staten och kapitalet bör skapa nya fonder

Dagens Nyheter, 2010-04-04

Basen för Sveriges välfärd är konkurrenskraftiga och innovativa företag. Med rätta är vi stolta över våra högproduktiva storföretag som sysselsätter många. Men de flesta nya arbetstillfällena skapas i små och medelstora företag, skriver bland annat Marcus Wallenberg, ordförande för SEB, ordförande för styrgruppen för projektet Innovation för tillväxt och Charlotte Brogren, generaldirektör för VINNOVA, styrgruppsmedlem Innovation för tillväxt. "Frågan är hur vi kan stimulera dessa att växa, så att vi får fler innovativa företag som skapar nya jobb med hög lönebetalningsförmåga. Detta är en av frågorna inom projektet Innovation för tillväxt som leds av Kungl Ingenjörsvetenskapsakademien (IVA). Syftet är att genom förslag från flera arbetsgrupper och i dialog med politiker och näringsliv lägga grunden för en innovationsstrategi för Sverige". ■

Hans påse kan göra livet i slummen bättre

Dagens Nyheter, 2010-03-14

Fyra människor av tio på jorden har ingen toalett. Snart kan de använda en svensk påse. Den dödar farliga smittämnen och förvandlar snyggt och prydligt avföring till nyttig gödsel. Peepoo – den mobila toaletten – introduceras nu i Haitis flyktingläger. Peepoo är en svensk uppfinning som har testats det senaste året och nu ska börja få sin storskaliga lansering. Anders Wilhelmson fick idén för fem år sedan. Han har nu stora planer på att bygga upp infrastruktur för att hantera Peepoo. Under 2010 planeras två storskaliga lanseringar, med 20 000 människor vardera i Kenya och Bangladesh. Svenska VINNOVA bidrar med pengar. Stöd ges också av holländska utrikesdepartementet och tyska GTZ. Efter slumområdena kanske han ger sig på västvärldens toalettssystem. ■

Föreslås bli universitetets nya rektor

Norran, 2010-03-19

Umeå universitets styrelse föreslår regeringen att utse Lena Gustafsson, professor vid Chalmers universitet och vice generaldirektör vid VINNOVA, till ny rektor vid Umeå universitet från och med 1 juli 2010. ■

Källa: VINNOVA och Cision